

Úvodník

Milí čtenáři e-Věstníku,

v dnešním, a letos 14. čísle e-Věstníku, Vám nabízíme několik aktualit, které se objevily na webu PSNV-CZ. Už na programových konferencích na počátku tohoto roku byly hodně slyšet kritické hlasy na adresu aktuálnosti a informační náplně webu, objevily se však i zajímavé nápady i nabídky pomoci. A po nezbytné době korespondování, vymýšlení a ladění se postupně novinky objevují a uvádějí v život. Doufáme, že budou hlavně dobře sloužit, neb od toho jsou tu – eh, vlastně tam... ☺.

Moravská včelařská škola úspěšně dokončila svůj 1. ročník. Dnes Vám nabízíme osobní pohled (a možná i inspiraci) jednoho z přímých účastníků.

V podobném duchu přinášíme i další ohlasy na dění na letních školách. Možná Vám to přijde poněkud zaťaté (ale doufáme, že nikoli nezajímavé...), ale stále se snažíme postupně aspoň přibližovat k odpovědím na ty otázky, které padaly na zmíněných programových konferencích. Tedy proč jsme v téhle zvláštní komunitě, co nás do ní přivedlo, jaká byla naše očekávání, zda se ta očekávání naplnila, v čem se třeba nenaplnila, co bychom chtěli změnit a také, čím bychom sami mohli přispět svým dílem a svými znalostmi... Tyto otázky jsou zajisté legitimní. Když uvážíte, že ještě před pár lety byla PSNV-CZ skupinou několika desítek včelařů a dnes je nás již přes 500...

V tomto čísle se proto trochu ještě vrátíme k již proběhlým školám v Háji ve Slezsku a v Borových Ladách. Přinášíme také z právu o vzniku nového občanského sdružení a také se ohlédneme skoro 100 roků zpět...

Redakce

Právo medařské

Každá doba přináší specifické problémy a společnost se k nim různým způsobem staví. Včelaření vždy bylo a stále je považováno za společensky prospěšné. Následující odstaveček je náhledem do doby dávno minulé.

Nadmíru důležitý a pozoruhodný jest desátý článek Práva medařského, a proto doslovně budiž zde uveden. Pravíť se v něm: „Co se týče všelijakého dříví, z kterého včely svůj užitek a pastvu mají, jakožto: lípy, javory, rokyty, střešně (divoké), vrby a krušiny, nemá se žádný opovážiti rubati, na což ouřední osoby z jedné každé dědiny anebo města bedlivě pozor dáti a kdo by takové dříví zhuboval, lantfojtovi oznámiti, a mají také i hajní na to bedlivě pozor dáti a dohlídati. Také aby blízko brtí a včelínů, ve kterých včely byly, pasek, čortí (rubisk) oblízku nedělali a planiska (křoviny) nevykolčovali. Tolikéž uhliska v ten čas, když lípa kvete, kouřiti nedopouštěti, a kdož by takového rozkazu sobě málo vážil a samochvalně v tomto čase zakázaném uhliska pátil, anebo planiska vykuřoval (vypaloval), má pokutu k ruce milostivé Vrchnosti 200 bílých grošů propadnouti“.

Celý text, vydaný v r. 1917, si můžete přečíst v elektronické verzi knihy *Český včelař*, kterou si můžete stáhnout na [webu PSNV-CZ](http://www.psnv.cz). O právu medařském se tam dočtete na stranách 24 – 31, uvedený citát je na stranách 27 – 28.

[Redakce webu PSNV-CZ](http://www.psnv.cz)

Novinky na webu PSNV-CZ

Další nové funkce na webu PSNV-CZ

V minulém [e-Věstníku](#) jsme vás informovali o nových funkcích [webu PSNV-CZ](#) (etikety na sklenice, propagační letáky, archiv e-Věstníků a informace o činnosti společnosti). Děkujeme za náměty a připomínky, na kterých aktuálně pracujeme. Současně doladujeme druhý propagační leták s poněkud propracovanějším textem.

V průběhu minulého týdne došlo nezávisle k dalšímu rozšíření možností webu, a to ve formě následujících seznamů:

1) [PORADNA – PRO ZAČÍNÁJÍCÍ – UKÁZKA VČELNICE](#)

Řada začínajících včelařů netuší, na koho by se ve svém okolí mohli obrátit s prosbou o radu, konzultaci nebo i možnou ukázkou včelnice. Pokud již včelaříte a jste ochotni nabídnout možnost ukázky včelnice nebo třeba jen telefonickou konzultaci, neostýchejte se tuto možnost nabídnout ostatním, většina začínajících často i jen velmi základní informace či předvedení čehokoli ve včelách jistě ocení.

2) [MED PŘÍMO OD VČELAŘE – SEKCE PRO NEVČELAŘE – NABÍDKA MEDU](#)

Chcete podpořit prodej medu vlastní produkce? Díky propagaci webové stránky www.psnv.cz/med na etiketách a letáčcích může hledající zákazník narazit právě na Váš kontakt a obrátit se na Vás.

3) [PSNV-CZ – ČLENOVÉ](#) (pouze po přihlášení do [PRIVÁTNÍ SEKCE](#))

Tento seznam slouží pro seznámení se s okolními členy PSNV-CZ a pro případnou sdruženou dopravu na včelařské akce (viz příspěvek pana Daňka níže).

Do všech tří seznamů se můžete snadno zařadit (a pochopitelně z nich také kdykoli v budoucnu vystoupit) při editaci svého uživatelského profilu na webu PSNV-CZ. Pochopitelně po přihlášení se do uživatelské sekce.

Věříme, že nové funkce Vám pomohou při navazování kontaktů jak s potenciálními zákazníky – odběrateli medu – tak i s podobně „naladěnými“ včelaři v okolí.

Lukáš Matela – jednatel PSNV-CZ
jednatel@psnv.cz

Registr cejchů na webu www.vcelarskecejchy.cz

Vše se vyvíjí, je v pohybu a také podoba registru cejchů (výžehů) se usazuje. Původně registr vznikl živelně jakožto „projekt ulice“ – nápadem a rychlou realizací – v rámci [webu PSNV-CZ](#).

Aktuálně jde o samostatnou webovou stránku: www.vcelarskecejchy.cz.

Problémy s registrací cejchů (časová prodleva registrací v loňském roce) byly vyřešeny tak, že se práce chopil mladý včelař Marek Segeťa, dosud nezatížený jinými funkcemi. A protože nové koště lépe mete funguje nyní zařazení do registru cejchů rychle.

Pokud jste již v minulosti o zařazení do registru žádali a Váš cejch nebyl dosud zveřejněn, prosím, požádejte znovu, v minulosti mohlo dojít k nějakému nedopatření.

Pokud používáte svůj specifický výžeh, dosud nejste v registru zařazení a ani jste dosud o zařazení nežádali, můžete tak učinit [dle pokynů](#) na webové stránce.

Váš registr – cejchy@psnv.cz

Už nechci být v PSNV-CZ–sirotkem!

V PSNV-CZ jsem našel zásobárnu užitečných rad a zkušeností, ohleduplnost k životnímu prostředí, sympatické hledání nových přístupů. Překvapilo mě a dodnes mi není lhostejné, že naše sdružení je mezi včelaři málo známé. Když jsem se ze služebních důvodů vloni přestěhoval do jiného okresu a začal se představovat členům místní ZO ČSV, musel jsem působit možná až komicky. Každého jsem se totiž ptal, zda je také členem PSNV-CZ. I v novém bydlišti jsem zůstal PSNV-CZ–sirotkem. Jak zjistit, kde se vyskytuje nejbližší PSNV-CZ–spřízněnci?

Přihlásil jsem se na IV. setkání uživatelů VMS. S potvrzením přihlášky přišel e-mailem také kontakt na účastníky z blízkého okolí. Výborný nápad! Jelo se jedním obsazeným autem. Účastnil jsem se také sněmu PSNV-CZ, ale jel jsem od slovenských hranic až do Třeště sám. Proč se nevyužil ten dobrý nápad ze setkání VMS? A na světě byl příspěvek do sněmovní diskuse.

Hřeje mě vědomí, že mé vystoupení nezapadlo a jak mi potvrdil jednatel Ing. Matela, seznam členů na webu PSNV-CZ je tak trochu i mým „dítětem“. Snad mi ten seznam pomůže zbavit se pocitu Robinsona uprostřed oceánu ZO ČSV ☺. A zjistit, kde v okolí jsou další PSNV-CZ–spřízněnci, se určitě ukáže užitečným pro spolupráci. Ve stanovách našeho sdružení se přece hovoří také o oblastní spolupráci, o oblastních skupinách...

Vojtěch Daněk
oto.kar@tiscali.cz

O vzdělávání

Vzdělávání ruku v ruce s vlastní praxí...

Včelařím prakticky krátce, teoreticky však už desítky let. Od dětství opracovávám názory včelařů v rodině i pod vědomostmi z literatury jsem mnoho let váhal nad zodpovědností si pořídit včely. Prostě opak toho, kdy včelař – začátečník do toho spadne „po hlavě“ aniž o tom cokoliv ví a pak většinou seká jednu chybu za druhou. Ale chybami se člověk asi nejvíc naučí. Pro začátečníky tedy doporučuji zlatou střední cestu, a tou je vzdělávání ruku v ruce s vlastní praxí.

Měl jsem tu čest absolvovat oba semestry MVŠ v Hranicích – školu především teoretickou, která mi však dala mnohé. Jednak vědomosti, které se z knih a internetu hůře vstřebávají – témata [Dr. Přídala](#) a [Ing. Čermáka](#), ale také množství praktických informací od dalších lektorů, zkušených včelařů s vlastními provozy. Mé rozhodnutí se přihlásit (minulý rok) bylo jasné okamžitě po shlédnutí poutače v e-Věstníku PSNV-CZ. Když jsem uviděl jména plánovaných lektorů, uvědomil jsem si „koncentraci“ nejlepších včelařských kapacit současnosti v ČR. A když jsem obdržel potvrzení o přijetí, měl jsem velkou radost a těšil jsem se na přísun zajímavých informací.

Těch se mi dostalo vrchovatou měrou hned v prvních dvou víkendech. To jsem ale také zaznamenal, že někteří spolustudenti zvažovali další neúčast pro náročnost látky. Já však byl nadšen, protože mi „zapadla do sebe některá kolečka“ z včelí biologie a genetiky. V dalších víkendech následovalo množství témat, jedno zajímavější než druhé. Namátkou: včelí nemoci s [Dr. Klímou](#), včelí pastva s [Mgr. Grunou](#), producenti medovice s [Bc. M. Počuchem](#), téma medovina s [Ing. J. Lstibůrkem](#) a mnoho dalších. Z mnoha zajímavých přednášek samozřejmě nelze zapomenout na příjemného a vtipného přednášejícího [Ing. F. Texla](#).

Většina lektorů kromě „svých“ témat také prozradila některé poznatky a zkušenosti své metodiky ošetřování včelstev. To bylo pro nás posluchače velmi zajímavé a inspirativní, protože jsme se mohli zamyslet i nad tím, že není jen „jedna pravda“ a každý včelař si musí najít vlastní „cestu“.

Dalším velkým plusem MVŠ byl vzniklý kolektiv posluchačů – včelařů různého věku, zkušeností a délky praxe. Někteří byli i profesionálové, které včely živí. Celá třída, právě díky mnohým rozdílným,

dokázala živě diskutovat každou volnou vteřinu o přestávkách mezi výkladem – nejen o právě probíraném tématu, ale i o vlastních poznatcích a tématech souvisejících. Vždy v sobotu večer, se v těchto debatách pokračovalo v některé restauraci v Hranicích. Diskuse se někdy protáhla až k půlnoci, ale v neděli ráno už jsme byli čerství a nedočkaví další přednášky. V debatách přes přestávky a někdy i večer se zapojovali také lektori, a tak se mohl člověk občas dozvědět něco „tajného“ z vlastní praxe přednášejícího.

Díky MVŠ tak vznikla parta „otevřených hlav“, zapálených pro včely i pro včelařské vzdělávání. Shodli jsme se na tom, že MVŠ nám dala mnohé a někteří by i rádi pokračovali, pokud by bylo kde. Mnoho z nás v závěru školy přiznalo, že letos na to půjdeme trochu jinak. Někdo udělá větší změnu, někdo menší, jiný jen vylepší stávající, každopádně ale došlo k posunu v myslích nás všech. Někteří jsme si dělali zápisky, do kterých se budeme určitě vracet, mnohdy bylo totiž řečeno to, co nikde jinde zapsáno není... I když jsem si nepsal úplně všechno, popsal jsem během MVŠ 118 stran A4 – tak byly přednášky „výživné“ 😊.

Na otázku, co bych změnil v dalším ročníku, odpovídám, že v zásadě asi nic. Byl jsem velmi spokojen a myslím, že i většina z nás. Možná snad doporučení pro lektory, aby si trochu doplnili znalosti při tvorbě elektronických prezentací a jejich používání. Obsah byl vždy zajímavý, ale často špatně viditelný, díky několika základním chybám tvorby prezentace (chyba kontrastu – např. tmavý text na tmavém podkladě, nebo světlý na světlém, chyba velkého množství textu (a tedy často malým fontem psaného) – text by měl být na slidu jen bodově a větším fontem, detaily by měly být podány spíše slovem lektora, pokud to jde, ideálně se také oprostít od animací textu a skrytého textu, atd.). A ještě doporučení pro včelaře: pokud jste hladoví po informacích, nebo stále ještě jste názoru, že včelkám nerozumíte, pak máte-li možnost, jděte do toho. Můžete získat nové vědomosti, případně také nějaké předat (jen prosím do výkladu lektorů moc nezasahujte, ruší to je samé i posluchače). Pro začátečníky může být MVŠ dost náročná, před ní bych radil absolvovat spíše nějaké kurzy pro začátečníky nebo letní školy.

Závěrem, chci poděkovat za nás posluchače obětavému Radku Hyklovi, který dal MVŠ dohromady, všem lektorům, díky jejichž erudici a kvalitě byla skvělá, dále PSNV-CZ o.s. a Mendelově univerzitě v Brně, které zaštitily MVŠ právně, a také Střední lesnické škole Hranice za poskytnutí zázemí.

Ing. Marek Konvičný, Valašsko

Včelařská setkávání

Jak bylo na Letní škole v Borových Ladách

(1. 6 – 3. 6. 2012, lektori I. Černý, M. Jůzek, P. Texl)

Očima účastníků:

Od 1. 6. – 3. 6. 2012 jsem se zúčastnil Letní školy nástavkového včelaření pro začátečníky v Borových Ladách na Šumavě.

Včelařím první rok a vždy, když jsem něco začal dělat ve včelách, připadal jsem si bezradný a měl jsem obavy, abych něco nezkalil a včelám neublížil. V časopise Moderní včelař jsem vyhledal možnost zúčastnit se tohoto kursu a neváhal jsem se přihlásit.

Borová Lada a okolí na Šumavě znám velmi dobře pouze v zimě, kdy vždy při nástupu na běžky u chalupy M. Jůzka obdivuji jeho úly s přáním se s ním seznámit. Toto se mi při zahájení kursu splnilo.

Ihned mne překvapil velmi vřelý a přátelský přístup všech přednášejících včetně manželky M. Jůzka, který násobila téměř rodinná pohoda v celé chalupě. Všichni trpělivě vysvětlovali a odpovídali na naše dotazy.

Program výuky byl velmi bohatý a obsahoval pro mne mnoho potřebných informací. Z mého pohledu byl na profesionální úrovni, včetně praktické výuky.

Po ukončení kursu mám pocit, že problematiku včelaření zvládám a nebudu již při práci ve včelíně tápat jako doposud.

Tento víkend jsem také po vzoru výuky poprvé a úspěšně vytácel med. Do konce sezony se také pokusím vytvořit oddělek s novou matkou a příští rok zkusím přelarování a chov matek. Maximálně chci využít znalostí získaných v letní škole.

Závěrem bych chtěl poděkovat [P. Texlovi](#), [I. Černému](#) a [M. Jůzkovi](#) za velmi prospěšnou práci, která přispívá ke zvýšení popularity oboru včelařství.

Přeji jim mnoho úspěchů v další činnosti a těším se na setkání, třeba i v nové včelařském domě v Borových Ladách za rok.

Milan Houska, Praha

Co se týče včelaření, jsem absolutní začátečník a samouk, vytáčení jsem viděla jednou – kdysi v pubertě – a úly jsem s úctou obcházela obloukem. Ale přírodu mám velmi ráda a z jakéhosi prapodivného důvodu jsem si k loňským Vánocům nadělila knihu V. Veselého *Včelařství*. A pak už šlo všechno ráz na ráz. Zamluvila jsem oddělky, dostala roj. Nadšení, ale taky nezkušenost, spousta času stráveného sbíráním informací a výsledkem „guláš“.

Náhodou se mi na poslední chvíli podařilo získat místo na LŠNV u p. Jůzka. A jsem nadšená. Nejen, že jsem si srovnala informace v hlavě, ale hlavně – všechny přednášky byly velmi fundované, konkrétní, se spoustou ověřených a prakticky využitelných rad a ukázek. Velkou podporou pro mě bylo i to, že se zde sešli stejní nadšenci a někteří zdaleka ne začátečníci.

Upřímné díky všem přednášejícím, kteří nám ve svém volném čase fundovaně a s trpělivostí předali znalosti a cenné zkušenosti. Odjížděla jsem spokojená, nabitá informacemi a dojmy, se spoustou poznámek a kontaktů a s přesvědčením, že se sem za rok vrátím.

Ing. Hana Kazdová

Rád se podělím o své dojmy z celé akce. Je to již druhý ročník LŠNV, který jsem absolvoval. Loni jsem byl u pana [Mirka Zeleného](#), kde jsem se objevil téměř jako včelařský zelenáč. Na loňském kursu jsem se u spousty témat nechytal, ale mohu směle říct, že obě dvě akce, loňská i letošní, byly parádní. Pro mě osobně v nich byl ovšem zásadní rozdíl v tom, že za ten rok jsem nabral již více včelařských zkušeností. Mám dohromady dvě včelnice a deset úlů. Stále stojím na začátku cesty ke včelaření, ale už se lépe orientuji v základních tématech. Proto jsem letošní běh LŠNV dokázal naplno ocenit a teoretické i praktické povídání mi hodně pomohlo poskládat si dohromady další střípky informací. Od příštího roku už mám naprosto jasno, jak na vlastní chov matek, oddělky, apod. Taktéž dokážu lépe kriticky zhodnotit některé postupy, které jsem přebíral od svého „včelařského dědy“. Mohu říct, že tento kurs naprosto naplnil má očekávání, protože kvalitou i rozsahem teoretických a praktických témat byla i ta letošní škola našlapaná. Nemluvě o skvělých lektorech, které doufám budu potkávat i od září během studií na SOU v Blatné. Lektoři byli nejen zkušení a umí dobře vysvětlovat i složitá témata, jsou to ale – a především – lidé se srdcem na správném místě... A díky tomu vytvořili přátelskou a uvolněnou atmosféru. Není divu, že se to přeneslo i mezi studenty, kde panovaly příjemné vztahy... Zkrátka a dobře, je možné, že příští rok na LŠNV nepojedu? Možné to je, ale raději bych si na to nevsadil :-)...

Díky moc za krásný víkend!

V. Kuntoš, Praha

Jak bylo na Letní škole v Háji ve Slezsku

(25. – 27. 5. 2012)

Další ohlasy na LŠNV v Háji ve Slezsku na [webu Mgr. J. Danihlíka](#) (s diskusí).

Nové občanské sdružení

V minulých dnech byl ustaven **Svaz chovatelů včely tmavé**. Z preambule jeho stanov vyjímáme: „*Vědomi si existence poddruhu včela medonosná tmavá *Apis mellifera mellifera* (Linnaeus, 1758) na území Českých zemí jako původního, rozhodli jsme se hledat a uchovat zbytky této populace včel pro budoucí generace. Zároveň spatřujeme v tomto plemeni genetickou rezervu pro zušlechťování včelstev především z hlediska vitality a odolnosti vůči nemocem a parazitům.*“

Další podrobnosti si zájemci mohou přečíst na právě vznikajícím webu sdružení: www.vcelatmava.cz

Redakce

Oznámení

Na webu www.nastavky.cz naleznete 2 nové návody:

- návod na [svépomocnou výrobu jednoduchého a levného zasítovaného varroadna](#)
- návod na [převedení včelstva z rámkové míry 39x24 na půdorys Langstroth](#) (hned první z VELMI často kladených dotazů – FAQ)

www.nastavky.cz – Váš dodavatel nástavkových úlů Langstroth